

Σαρλότ Πουσέν

Μοντεσσοριανή εκπαιδύτρια με πιστοποίηση
από τη Διεθνή Μοντεσσοριανή Εταιρεία

ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ

από τη γέννηση έως 3 ετών

Μάθε με πώς να είμαι ο εαυτός μου

Η μέθοδος
Μοντεσσόρι
στο σπίτι

Συμβουλές
και
δραστηριότητες

Για ένα μωρό
ήρεμο και
ευτυχισμένο

1

Μαρία Μοντεσσόρι
(1870-1952)

Μία από τις πρώτες γυναίκες γιατρούς της Ευρώπης

Η Μαρία Μοντεσσόρι γεννιέται στις 30 Αυγούστου 1870 στο Κιαραβάλε, ένα μικρό χωριό της επαρχίας της Ανκόνα, στην Ιταλία. Είναι η μοναδική κόρη ενός πατέρα δημοσίου υπαλλήλου αρκετά αυστηρού και μιας μητέρας που προερχόταν από οικογένεια ερευνητών. Οι γονείς της, που είχαν την έγνοια να αποκτήσει η κόρη τους μια καλή εκπαίδευση, αποφασίζουν να μετακομίσουν στη Ρώμη όταν η Μαρία είναι δεκαπέντε ετών.

Η Μαρία ακολουθεί σπουδές ιατρικής ενάντια στην επιθυμία όλων, αφού εκείνη την εποχή σπουδαστές ιατρικής ήταν μόνο άντρες. Αναγκάζεται να παλέψει για να αποκτήσει ειδικές άδειες. Είναι μια διαδρομή με διαρκείς μάχες. Η Μαρία αποδεικνύει ότι έχει επιμονή και κουράγιο. Μερικές φορές κάνει ανατομία μόνη της, τα βράδια μετά τα μαθήματα, γιατί θεωρείται ανάρμοστο για μια νεαρή γυναίκα να κάνει κάτι τέτοιο με την παρουσία αντρών σπουδαστών! Το 1897 είναι η πρώτη γυναίκα που αποκτά δίπλωμα ιατρικής στην Ιταλία.

Συνεχίζει με σπουδές βιολογίας, ψυχολογίας και φιλοσοφίας στη Γαλλία, στην Αγγλία και στην Ιταλία. Εργάζεται σε ψυχιατρική κλινική στη Ρώμη με παιδιά με ειδικές ανάγκες. Θεωρεί ότι αυτά τα παιδιά έχουν περισσότερη ανάγκη από παιδαγωγική και όχι από ιατρική βοήθεια. Υπερασπίζεται τα δικαιώματά τους και την αξιοπρέπειά τους σε πολυάριθμα συνέδρια. Το κράτος ιδρύει τότε μια ορθοφρενική σχολή (για την ανάπτυξη διανοητικών ικανοτήτων) και εμπιστεύεται τη διεύθυνσή της στη Μαρία Μοντεσσόρι. Εκεί η Μαρία Μοντεσσόρι ασχολείται με το μεγαλύτερο μέρος των παιδιών με νοητική υστέρηση της Ρώμης. Τα παρατηρεί ακούραστα και αφιερώνεται στην ανάπτυξή τους. Επιθυμεί τα παιδιά αυτά να απολαμβάνουν περισσότερο σεβασμό, περισσότερα ερεθίσματα και, συνεπώς, να είναι πιο δραστήρια και πιο σίγουρα για τον εαυτό τους.

Η Μαρία Μοντεσσόρι εμπνέεται από τη δουλειά δύο Γάλλων γιατρών του 18ου αιώνα, του Ζαν Ιτάρ και του μαθητή του, Εντουάρ Σεγκέν. Ο Ζαν Ιτάρ ήταν γνωστός επειδή έσωσε τον περίφημο Βικτόρ, το άγριο παιδί της Αβειρόν, που βρέθηκε όταν ήταν περίπου δέκα ετών σε ένα δάσος να ζει σαν αγρίμι, χωρίς να έχει αποκτήσει τα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου είδους εξαιτίας της απομόνωσης στην οποία μεγάλωσε. Η ιστορία του Βικτόρ ενέπνευσε τον Φρανσουά Τριφό να γυρίσει την ταινία *Ένα αγρίμι στην πόλη* το 1969.

Μάθε με πώς να είμαι ο εαυτός μου

Ο Εντουάρ Σεγκέν, από την άλλη, είχε δημιουργήσει παιδαγωγικό υλικό εστιασμένο στα παιδιά με νοητική υστέρηση. Η Μαρία Μοντεσσόρι εμπνέεται από τη δουλειά τους για να προτείνει δραστηριότητες και να δουλέψει με παιδιά με ειδικές ανάγκες. Αποδεικνύεται ότι η πρόδοός τους είναι εντυπωσιακή, κυρίως στη γραφή και στην ανάγνωση. Κάποια από τα παιδιά δίνουν εξετάσεις στο τέλος της εκπαίδευσης του δημοτικού και πετυχαίνουν άριστα αποτελέσματα. Η επιτυχία αυτή είναι για τη Μαρία Μοντεσσόρι μια αποκάλυψη. Αποφασίζει, επομένως, να ερευνήσει τι μπορεί να εμποδίζει την καλή ανάπτυξη των παιδιών χωρίς ειδικές ανάγκες και επιθυμεί να εφαρμόσει μαζί τους το παιδαγωγικό υλικό που έχει επινοήσει. Η ευκαιρία θα της δοθεί σύντομα...

Το πρώτο «σπίτι των παιδιών»

Έπειτα από τέσσερα χρόνια ως καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Ρώμης, όπου εργαζόταν στην ιστορία της ανθρωπολογίας και στην εφαρμογή της στην παιδαγωγική, της παρουσιάζεται μια ευκαιρία να δημιουργήσει έναν χώρο φιλοξενίας παιδιών που δεν παρουσιάζουν κάποια υστέρηση. Της εμπιστεύονται τα μικρά παιδιά που μέχρι εκείνη τη στιγμή ήταν χωρίς φροντίδα στην εργατική συνοικία του Σαν Λορέντζο, στη Ρώμη. Τον Ιανουάριο του 1907, η Μαρία Μοντεσσόρι ανοίγει το πρώτο Casa dei Bambini («σπίτι των παιδιών»). Φροντίζει αμέσως να κατασκευαστούν έπιπλα στο ύψος των παιδιών, κάτι που είναι ήδη καινοτόμο. Προσλαμβάνει μια βοηθό και μαζί ασχολούνται με περίπου πενήντα παιδιά, προσφέροντάς τους το παιδαγωγικό υλικό που έχει δημιουργήσει για τα παιδιά με υστέρηση.

Με ερευνητική διάθεση παρατηρεί τα παιδιά να εξελίσσονται αυθόρμητα στο περιβάλλον που δημιούργησε γι' αυτά. Μέσα σε ένα σχολείο που μοιάζει με παιδαγωγικό εργαστήριο, διατηρώντας όμως την οικογενειακή ατμόσφαιρα, η Μαρία Μοντεσσόρι προσαρμόζει το υλικό της σε συνάρτηση με τις παρατηρήσεις της και αναπτύσσει, επίσης, νέες δραστηριότητες. Εντυπωσιάζεται με την ικανότητα συγκέντρωσης και αυτοπειθαρχίας των μικρών παιδιών. Πολλαπλασιάζει τις εμπειρίες τους και τις θετικές ανακαλύψεις. Παρατηρεί ότι τα παιδιά έχουν ανάγκη την τάξη, τη δυνατότητα να επιλέγουν ελεύθερα τις δραστηριότητές τους, καθώς και τη δυνατότητα να μπορούν να τις επαναλαμβάνουν για όσο διάστημα θέλουν και όσες φορές

θέλουν. Με αυτόν τον τρόπο εξερευνά και ανακαλύπτει σταδιακά μια νέα παιδαγωγική μέθοδο, την οποία θα ονομάσει «επιστημονική» και θα γίνει γνωστή ως «μοντεσσοριανή μέθοδος». Η Μαρία Μοντεσσόρι επέμενε πάντα ότι δεν είχε ανακαλύψει τίποτα η ίδια, αλλά ότι είχε αρκестεί στο να παρατηρεί αυτό που τα παιδιά τής έδειχναν, ότι ήταν η «διερμηνέας των παιδιών».

Αντιλαμβάνεται επίσης ότι τα παιδιά «κουβαλούν» στο σπίτι τους τις νέες συνήθειες φροντίδας και πειθαρχίας και ότι οι χώροι αυτής της γειτονιάς δεν ευνοούν την ωρίμανσή τους. Η άνθηση των παιδιών μεταδίδεται στο περιβάλλον τους.

Η αύξηση του αριθμού των σχολών και η αναγνωρισιμότητα

Η πρόοδος των παιδιών με τα οποία ασχολείται η Μαρία Μοντεσσόρι είναι τόσο εντυπωσιακή, που παρουσιάζεται στον διεθνή Τύπο. Άνθρωποι από όλο τον κόσμο έρχονται για να επισκεφτούν αυτό το καινούριο σχολείο. Ένα δεύτερο «σπίτι των παιδιών» ιδρύεται σε άλλη φτωχική συνοικία της Ρώμης. Η φήμη της Μαρία Μοντεσσόρι εξαπλώνεται παγκοσμίως. Η Μαρία Μοντεσσόρι γράφει πολλά βιβλία για την παιδαγωγική της μέθοδο, το παιδί και την ανάπτυξή του. Μιλάει για την αυτοεκπαίδευση. Όλος ο κόσμος θέλει να μάθει τη συνταγή της. Όμως δεν είναι συνταγή· είναι προσέγγιση, νοοτροπία. Για να τη μεταδώσει και για να ανταποκριθεί στην πιεστική ζήτηση για κατάρτιση, δημιουργεί το 1909 ένα πρόγραμμα που διδάσκει εκπαιδευτές παιδιών από 3 έως 6 ετών και άλλο ένα για εκπαιδευτές παιδιών από 6 έως 12 ετών. Αυτά τα μαθήματα γίνονται διεθνή από το 1913. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα στοχεύουν στην ανάπτυξη της μεθόδου της με τρόπο ενδεδειγμένο στο πλαίσιο των βασικών της αρχών: το πιο σημαντικό είναι να αλλάξουμε την οπτική μας προς το παιδί, κάτι που απαιτεί τη δική μας εσωτερική αλλαγή και ένα εφελτήριο ταπεινοφροσύνης.

Οι σχολές αυξάνονται χάρη στην κατάρτιση πολλών εκπαιδευτών σε όλο τον κόσμο. Ωστόσο, αυτή η ραγδαία εξέλιξη διακόπτεται από τον πόλεμο του 1914. Η Μαρία Μοντεσσόρι αυτοεξορίζεται στις ΗΠΑ, όπου είχαν ήδη ιδρυθεί πολλές σχολές (καμιά δεκαριά μέσα σε λίγα χρόνια). Ταξιδεύει τακτικά στην Ευρώπη και συμμετέχει στη δημιουργία παιδαγωγικών κινήματων.

Μάθε με πώς να είμαι ο εαυτός μου

Μετά τον πόλεμο, το άνοιγμα πολυάριθμων σχολών που διαπνέονται από το παιδαγωγικό της πνεύμα ευνοεί την επιστροφή της στην Ευρώπη. Η Μαρία Μοντεσσόρι δίνει διαλέξεις και παραδίδει επιμορφωτικά σεμινάρια σε πολλές χώρες, εκπαιδύοντας περίπου πέντε χιλιάδες δασκάλους. Επιθυμεί η ανάπτυξη της μεθόδου της να γίνεται στο πλαίσιο συγκεκριμένων βασικών αρχών. Γι' αυτό δημιουργεί τη Διεθνή Μοντεσσοριανή Εταιρεία (AMI), που έχει στόχο να διασφαλίζει και να προωθεί την παιδαγωγική της μέθοδο. Αυτή η εταιρεία είναι και σήμερα πολύ δραστήρια και έχει παρακλάδια σε εθνικό επίπεδο σε πολλές χώρες*.

Με την άνοδο του φασισμού στην Ιταλία, η Μαρία Μοντεσσόρι, που δεν εγκρίνει την ολοκληρωτική ατμόσφαιρα που επικρατεί, αποφασίζει να αυτοεξοριστεί. Ο Μουσολίνι, που τη θαύμαζε, εκνευρίζεται και κλείνει όλες τις σχολές της. Η Μαρία Μοντεσσόρι εγκαθίσταται στην Ισπανία και στη συνέχεια, με την άνοδο του δικτάτορα Φράνκο στην εξουσία, φεύγει για την Ολλανδία.

Από το 1939 έως το 1945 αποφεύγει και πάλι τον πόλεμο και εγκαθίσταται στην Ινδία, στο Μαντράς. Εκεί ιδρύει πολλές σχολές και γνωρίζει τον Νεχρού, τον Ταγκόρ και τον Γκάντι και γίνονται φίλοι. Εκείνη την περίοδο είναι που ενδιαφέρεται όλο και περισσότερο για την ενδομήτρια ζωή του εμβρύου και τα νεογέννητα. Επιμένει στο γεγονός ότι η Ειρήνη με κεφαλαίο «Ε» βλασταίνει καλύτερα αν ο σπόρος της φυτευτεί στα παιδιά από την αρχή της ζωής τους. Οι σχέσεις μεταξύ των ενηλίκων και των μωρών, αλλά και οι συσχετισμοί των παιδιών στην οικογενειακή κλίμακα, στην κοινότητα και στην τάξη, προκαθορίζουν τη φύση των σχέσεων των μελλοντικών ενηλίκων. Γι' αυτό τα πρώτα χρόνια της ζωής είναι τόσο πολύτιμα.

Όταν επιστρέφει στην Ιταλία, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Μαρία Μοντεσσόρι ξαναρχίζει την επιμόρφωση εκπαιδευτών και ιδρύει πάλι τις σχολές έπειτα από αίτημα της κυβέρνησης. Δημοσιεύει νέα βιβλία και συνεχίζει την εκστρατεία της για την ειρήνη. «Η εκπαίδευση είναι το κύριο εργαλείο για την εξασφάλιση της ειρήνης» έγραφε λίγα χρόνια νωρίτερα στην *Εκπαίδευση για την Ειρήνη*** . Μεταξύ 1949 και 1951 είναι υποψήφια τρεις φορές για το Νόμπελ Ειρήνης, έλαβε τιμητική διάκριση από την UNESCO και παρασημοφορήθηκε από τη Λεγεώνα της Τιμής.

* Στην Ελλάδα υπάρχει το Μοντεσσοριανό Εργαστήριο. Στοιχεία και για τα δύο δίνονται στο τέλος του βιβλίου. (Σ.τ.Μ.)

** Μαρία Μοντεσσόρι, *Παιδαγωγικό μανιφέστο*. Αθήνα: Εκδόσεις Γλάρος. Μτφρ. Μαρίνα Λώμη. Κεφ. 2. 1986. (Σ.τ.Μ.)

Μάθε με πώς να είμαι ο εαυτός μου

Στη συνέχεια, η Μαρία Μοντεσσόρι εγκαθίσταται μόνιμα στην Ολλανδία, κοντά στον γιο της, Μάριο, που παντρεύεται εκεί και κάνει οικογένεια. Είναι εκείνη τη στιγμή, προς το τέλος της ζωής της, που η Μαρία Μοντεσσόρι στρέφεται περισσότερο προς τα βρέφη και τα πολύ μικρά παιδιά, παρατηρώντας τα εγγόνια της, με τα οποία ζει μαζί. Είχε επίσης παρατηρήσει για πολύ καιρό τα βρέφη όταν έμενε στην Ινδία. Σε συνεργασία με την Αντέλε Κόστα Νιόκι και την Γκιάννα Γκόμπι, δύο βοηθούς που τους εμπιστεύεται την ιδέα της φροντίδας για την ανάπτυξη των πολύ μικρών παιδιών, σχεδιάζει έναν χώρο κατάλληλο για βρέφη μέχρι 18 μηνών, που τον ονομάζει «nido» («φωλιά» στα ιταλικά), και έναν άλλον για παιδιά από 1,5 έως 3 ετών, ευρέως γνωστό ως «παιδική κοινότητα».

Η Μαρία Μοντεσσόρι πεθαίνει στις 6 Μαΐου 1952, σε ηλικία 82 ετών. Αφήνει πίσω της ένα νέο εκπαιδευτικό κίνημα που μας εμπνέει μέχρι και σήμερα. Ο γιος της, Μάριο Μοντεσσόρι, αναλαμβάνει την προεδρία της εταιρείας AMI μέχρι το 1985. Η Μαρία Μοντεσσόρι πάλεψε, επίσης, πολύ για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των γυναικών και όλων των εργαζομένων. Έγινε συνήγορος των παιδιών και καταδίκασε την παιδική εργασία. Ήταν μια γυναίκα οπσωσδήποτε πολύ μπροστά από την εποχή της. Το 2007, οι μοντεσσοριανές σχολές σε όλο τον κόσμο γιόρτασαν τα εκατό χρόνια από την ίδρυση του πρώτου «σπιτιού των παιδιών».

Η Μοντεσσόρι σήμερα

Σήμερα υπάρχουν περισσότερες από 30.000 σχολές Μοντεσσόρι στον κόσμο, διάσπαρτες σε πάνω από πενήντα χώρες, χωρίς να υπολογίζουμε τις αναρίθμητες σχολές μοντεσσοριανής έμπνευσης. Στην Ιταλία, στην Αγγλία, στη Γερμανία, στις σκανδιναβικές χώρες και στην Ολλανδία βρίσκονται οι περισσότερες, που απολαμβάνουν και κρατικές επιχορηγήσεις. Το ίδιο ισχύει και στην Ινδία, όπου υπάρχουν χιλιάδες μοντεσσοριανές σχολές, αλλά και στην Ιαπωνία και στη Βόρεια Αμερική. Είναι, επίσης, μια παιδαγωγική μέθοδος που χρησιμοποιείται πολύ από τις οικογένειες που επιλέγουν την εκπαίδευση στο σπίτι.

Έχουν γίνει έρευνες στις μέρες μας στον τομέα της νευρολογίας και της γνωστικής ψυχολογίας, που επιβεβαιώνουν τα ευρήματα της Μαρία Μοντεσσόρι. Μεταξύ αυτών, μπορούμε να αναφέρουμε αυτήν της Αντζελίν

Στολ Λίλαρντ, Αμερικανίδα ερευνήτρια και καθηγήτρια ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια, που έχει μελετήσει τις μοντεσσοριανές μεθόδους πάνω από είκοσι χρόνια. Στο βιβλίο της *Montessori, the Science Behind the Genius* (Μοντεσσόρι, η επιστήμη πίσω από την ιδιοφυΐα), που εκδόθηκε το 2005, παρουσιάζει επιστημονικές έρευνες που επιβεβαιώνουν τις μοντεσσοριανές αρχές. Στη Γαλλία, ο Στανισλάς Ντεάν, νευρολόγος και καθηγητής γνωστικής ψυχολογίας στο Collège de France (Κολλέγιο της Γαλλίας), παρακολούθησε με μεγάλη προσοχή το πείραμα που έγινε σε μια μοντεσσοριανής έμπνευσης τάξη σε δημόσιο νηπιαγωγείο υποβαθμισμένου προαστίου έξω από το Παρίσι από το 2011 μέχρι το 2014. Αξιολογήσεις που έγιναν στη

συνέχεια από ένα εργαστήριο του CNRS (Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας της Γαλλίας) απέδειξαν ότι τα παιδιά που είχαν ωφεληθεί από αυτό το επιτυχημένο πείραμα είχαν αποκτήσει ανώτερη δυνατότητα συλλογιστικής από τον εθνικό μέσο όρο. Αυτή η εμπειρία επιβεβαίωσε την αξία της μεθόδου.

Παρόλο που είναι καθησυχαστικό να έχει αποδειχτεί η αποτελεσματικότητα αυτής της παιδαγωγικής μεθόδου, ο στόχος της προσέγγισης σε αυτό το βιβλίο δεν είναι να γίνουν τα παιδιά «προχωρημένα», αλλά να γίνουν αυτόνομα, προσαρμοστικά, χορτάτα από τη δίψα τους να μαθαίνουν και, κατά συνέπεια, ανθηρά, τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Κάτι τέτοιο ενισχύει και την ισότητα των ευκαιριών. Η μοντεσσोरιανή παιδαγωγική μέθοδος μπορεί να βρει εφαρμογή στα σπίτια, στους βρεφονηπιακούς σταθμούς και στα δημόσια σχολεία. Είναι καλή για όλους.

Αυτό που πρέπει να κρατήσουμε

Η Μαρία Μοντεσσόρι ήταν μια γυναίκα πρωτοπόρος, ευφυής και αφιερωμένη στον αγώνα υπέρ των παιδιών. Στην αρχή ίδρυσε σχολεία για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, με ειδικές ανάγκες ή μη προνομιούχα. Στη συνέχεια στράφηκε προς όλα τα παιδιά. Δεν ακολούθησε μια προσέγγιση αποκλειστικά για προνομιούχα, για χαρισματικά ή για παιδιά με νοητική υστέρηση, σε αντίθεση με κάποιους σχετικούς ισχυρισμούς. Η παιδαγωγική της μέθοδος απευθύνεται σε όλα τα παιδιά και μάχεται για την ωρίμανση όλων των ατόμων και για την εκπαίδευση για την ειρήνη.

Σύντομη ιστορία της σπουδαίας αποστολής των Κέντρων Nascita

Της **Οντίλ Ανό**,
προέδρου του κέντρου Nascita
Montessori του Βορρά (Γαλλία)
και του δικτύου των γονών-
ερευνητών του κέντρου

Η Μαρία Μοντεσσόρι έδειξε από την αρχή έντονο ενδιαφέρον για την ανθρώπινη ζωή και παρατήρησε την αξία της περιόδου μεταξύ 0 και 3 ετών και των «ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών της». Ήθελε πάρα πολύ να κληροδοτήσει στους φροντιστές, αλλά και στους γονείς, χώρους παρατήρησης, στοχασμού και μάθησης. «Είναι πολύ σημαντική αυτή η περίοδος για το καλό ξεκίνημα στη ζωή και είναι πολύ επικίνδυνο να επικεντρωνόμαστε μόνο στη βιολογική πλευρά της» διαβάζουμε στην επιθεώρηση *Il Quaderno Montessori**, που συνεχίζει τη σκέψη της Μαρία Μοντεσσόρι για το θέμα.

Η Μαρία Μοντεσσόρι εμπιστεύτηκε το 1946 στην Αντέλ Κόστα Νιόκι το σχέδιό της να αφυπνίσει τον κόσμο σχετικά με τη σημασία της πρώιμης παιδικής ηλικίας. Η Νιόκι ήταν μαθήτριά της στην πρώτη της σχολή και ήταν, επίσης, «μία από τις πιο έξυπνες και ανοιχτόμυαλες ακολούθους». Η Νιόκι ανέλαβε χωρίς δεύτερη σκέψη το σχέδιο αυτό, αφού και η ίδια είχε εμπειρία από πρώτο χέρι στη φροντίδα βρεφών και νηπίων. Ίδρυσε τη Scuola Assistenti all'infanzia Montessori (Μοντεσσοριανή σχολή βοηθών των παιδιών), που προετοίμαζε επαγγελματίες για την υποδοχή και τη φροντίδα των νέων παιδιών με σεβασμό στη σχέση γονιού-μωρού από τη στιγμή της γέννησής τους. Άνοιξε μια σχολή που φιλοξενούσε τα πολύ μικρά παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη τους γονείς που ζητούσαν βοήθεια. Έτσι, αυτές οι βοηθοί πήγαιναν ακόμα και στα σπίτια οικογενειών, με σκοπό να καταλάβουν την πηγή των διαφόρων προβλημάτων και να καθοδηγήσουν τους γονείς ως προς την παρατήρηση των παιδιών τους. Στη συνέχεια ιδρύθηκε στη Ρώμη, το 1947, το Κέντρο Nascita Montessori (CNM). Μεταξύ άλλων πρωτοβουλιών, το κέντρο είχε την ευθύνη να επιβλέπει τους χώρους υποδοχής των βρεφών και να παρέχει εκπαίδευση και ενημέρωση στις διπλωματούχους βοηθούς και στους γονείς. Η Ένωση των Κέντρων Nascita Montessori πήρε τη νομική της μορφή το 1963 και δραστηριοποιείται μέχρι και σήμερα.

Αν θέλουμε να μνημονεύσουμε κάποιο πρόσωπο που έζησε αυτή την ιστορία, μπορούμε να αναφέρουμε την Γκράτσια Χόνεγκερ Φρέσκο, μαθήτριά της Αντέλ Κόστα Νιόκι. Η Φρέσκο παραμένει ακόμη απολύτως αφοσιωμένη στον αγώνα για το παιδί μέσω της διάδοσης του έργου της Μοντεσσόρι για τα βρέφη σε ένα σχολείο στη Βόρεια Ιταλία, αλλά και μέσω της επιθεώρησης που διευθύνει με τίτλο *Il Quaderno Montessori*. (Είναι επίτιμο μέλος της Μοντεσσοριανής Ένωσης Γαλλίας.)

* *Μετάδοση των γνώσεων και ανάπτυξη του παιδιού. Μοντεσσόρι: γιατί όχι; Grazzia Honegger Fresco, επιθεώρηση Il Quaderno Montessori, no 39, 1995.*

ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ

από τη γέννηση έως 3 ετών

Τα πρώτα τρία χρόνια είναι τα πιο σημαντικά στη ζωή ενός ανθρώπου. Η πρωτοπόρος Μαρία Μοντεσσόρι παρατήρησε την αξία αυτής της περιόδου και των «ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών της». Γι' αυτό η παιδαγωγική της μέθοδος βοηθάει το παιδί να αναπτυχθεί με βάση τον δικό του ρυθμό και τη δική του ιδιαίτερη προσωπικότητα, καθώς εξελίσσει σταδιακά όλες του τις ικανότητες.

Η μοντεσσοριανή εκπαιδύτρια Σαρλότ Πουσέν μάς δείχνει πώς να χτίσουμε μια σχέση με το παιδί μας που να βασίζεται στην εμπιστοσύνη και στον σεβασμό. Να το βοηθάμε τόσο όσο χρειάζεται, να το παρατηρούμε, να το ενθαρρύνουμε με όλη μας την καλή διάθεση.

Σε αυτό το βιβλίο παρουσιάζεται η μοντεσσοριανή προσέγγιση από τη γέννηση του παιδιού μέχρι και τα τρία του χρόνια:

- Τα στάδια ανάπτυξης και οι ανάγκες του παιδιού.
- Απτές συμβουλές, συγκεκριμένα παραδείγματα με πλούσιο φωτογραφικό υλικό.
- Πάνω από 100 απλές παιδαγωγικές δραστηριότητες.
- Ιστορίες και μαρτυρίες από ειδικούς και επαγγελματίες της μοντεσσοριανής εκπαίδευσης.

Ανακαλύψτε την ισορροπία που θα προσφέρει στο παιδί ηρεμία, αυτονομία, αυτοπεποίθηση, όπως επίσης χαρά και ικανοποίηση από τις γνώσεις που θα αποκτά, και εμπιστοσύνη προς τον εαυτό του και τους άλλους.